

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyilttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

P O L I T I K A I N E T I L A P

A pánszlávizmus bénul.

A napisajtó hirt hoz az amerikai tót egyesületek betiltásáról. Ez az esemény, bármilyen messze esik is tőlünk, igen közélről érdekel bennünket. Az összeköttetés, mely a most feloszlott egyesületek s a mi tót nemzetiségi pártvezetőségünk között fennállott, a közösen kidolgozott tervek szerint való egyöntetű eljárás s különösen a sokféle érdekközösség eléggé bizonyít a kapcsolatot mellett, mely a térben elválasztott két agitációt szorosan egymáshoz fűzte.

Többször volt alkalmunk ezt kimutatni. Megirtuk ezt nemcsak a teljesen egybevágó irányzat, mód- és eszközök nyilvánvaló jelenségei alapján, hanem hiteles forrásokból merített tényekkel is bizonyítottuk, hogy a tengerentúltra helyezett agitáció tisztára a magyarországi izgatásnak szülöttje, szorosan kapcsolódó szervezése, mely emennek erősítésére szerveztetett.

Amerika szabad földjén szabadabban nyujtózott ez a szörnyeteg. Teljesen kiaknáztta elsáncolt helyzetével járó biztonságát s amit nálunk megírni, kimondani nem mertek, megtette az ott merészen, durván, gyalázatosan és gyáván. A kerítés mögé került eb biztonsága érzetében mindig erősebben csahol.

Az agitáció szédületesen terjedt s a siker még vakmerőbbekké tette őket. — Számításaikból kifelejtették azonban, hogy az amerikai hatóságok, ha a szabad véleménynyilvánítás rovasára el is tűrnek a sok rágalmat, piszkot, mit lapjaik Magyarország rovasára összehordanak, de nem fogják eltűrni azt, hogy a polgárok vagy-

nával érdekeiket sértő módon akárcsi üzérkedjék.

Az agitáció nagy munkájához pénz, sok pénz kellett s az igények még az izgatás terjedésével is nagyobb irányban fokozódtak azon új alakok révén, akik ezen az uton akarták biztosítani megélhetésüket. Ezeket az új éhezőket a fölfedeztetés veszélye nélkül elutasítani nem lehetett... A pénz örülten fogyott, minnek elmaradhatatlan következménye az egyesületekben lábrakapott, meg nem engedett gazdálkodás volt.

Szegény munkások keservesen megszerzett fillérjei, az özvegyek, árvák, fölsegélyezésére összeharcsolt alapok pénzei egymásután tűntek el abban az áradatban, ahol a nyom mindjárt az első lépésnél elvész.

A kifosztott nép végre is igazságot keresett s így történt, hogy az egyesületek maguk örültek el abban a piszkokban, melynek összehordásában eddig minden fáradozásuk kimerült. — A hatóságok megkezdték könyveik s az egész ügyvitelük átvizsgálását s ennek eredménye: a fölосzlátás volt. A dolog már régóta lappangott. Olvasóink emlékezhetnek amerikai leveleinkre, melyekben egy ott élő hazánkfia számolt be nekünk azokról a zsarolásokról, melyeket a társadalmi kényszer legszigorubb alkalmazása mellett a szegény nép bőrére ott elkövettek. Milliókra menő kincsekről van itt szó, melyek hivatalosan mint munkásokat segítő alapok kezeltettek az egyesületek s ezek fejei: Rownianekék kezén. És emlékezhetnek arra a polemiára, melyet a hamis gazdálkodásról szóló első hírek idéztek föl az érdekeltek s ezek orgánumai között. Akkor megjósoltuk, hogy önmagát fogja kivégezni a manipuláció, mely a sze-

gény munkásnép elharcsolt filléréiből táplálkozik. Nem reméltük azonban, hogy ez a vég olyan hamar bekövetkezik.

Ezekből az eseményekből mi föltötte fontos tanulságokat vonhatunk le. Mert nem elég itt megelégedéssel tudomásul venni, hogy az amerikai pánszláv propaganda bukásával az egész tót nemzetiségi aspiráció megbénult; nem elég csupán annyit látni az eseményekben, hogy tót tulzóink szövetségesei tehetetlenné vannak téve s hogy az egész mozgalomnak legfőbb kelléke, anyagi forrásai elapadtak: tudnunk kell az ott törtétekből azokra a viszonyokra következtetni, melyek a különböző kezelés körül az itt működő tót egyesületekben föltételezhetőek. Tudnunk kell az ott törtéteket tapasztalatait fölhásmálni itt is. Tudnunk kell értékesíteni mindazt, ami ebben a dologban a kamatozásra maga kínálkozik.

A szoros összefüggés, kapcsolat, az üzérkedés azonossága, az ugynevezett társadalmi adó behajtása körül szerzett észleleteink, mind, mind arra a föltevésre utalnak, hogy az izgatás egész munkájának legkönnyebben sérthető Achilles-sarka valahol itt fekszik. Nem kevésbé fontos az az erkölcsi hatás, mely föltétlenül föléled az események leírásának hatása alatt. A köznép minden gazember között a tolvajt üldözi fölháborodásának legnagyobb mértékével s himni is legkevesébbé annak hisz.

A dolgok összege az, hogy azon az uton, melyen az amerikai hatóságok röviden s gyökeresen végeztek, talán mi is tehetnénk legalább valamit. Az ellenőrzésre mindenesetre jogunk van.

KÜLÖNLEGESSÉGEK
Borsalino-kalapok, cipők, magánkötők, ingekben stb.
dus választékban LANG M. ÉS FIA divatáruházában
Turócszentmártonban.

A beszercebányai püspök bérmautja.

Radnai Farkas, egyházmegyénk főpásztora, az elmúlt héten a mossa—zníoi járásban folytatta bérmáló útját s miután az előre megállapított program szerint befejezte magasztos hivatását, a folyó hó 14-én délután székhelyére, Beszercebányára távozott. A jövő héten Bars megyében, nevezetesen Jánoshegyen, Kőrömczobányán fogja folytatni a bérmálás kiosztását.

A püspök bérmautjáról a következő tudósításokat kaptuk:

A megyés püspök a folyó hó 6-án délután Neopárlól Mossóóra ment, a hol a község bejáratánál gyönyörű díszkaput állítottak a katolikus hívők. A díszkapun magyar felirású üdvözlés köszöntötte a püspököt. A díszkapunál egy nagyszámú küldöttség élén *Dittert* Gyula uradalmi főerdész üdvözölte a püspököt, melyre a főpásztor lekötelező szíveséggel válaszolt.

A szokásos templomi látogatás után a püspök *Klein* Emil plébánoshoz szállt, aki másnap az egyházi funkció bevégeztével a főpásztor tiszteletére fényes ebédet adott, a melyre a mossói intelligencia is hivatalos volt.

Az ebéd befejeztével a püspök a szomszédos Szentmihályra kocsizott, melynek hátrában fehérruhás lánykák üdvözöltek az érkező főpapot. Szentmihályon a püspök *Szoffa* Károly kanonok vendégszerető házánaál szállt meg.

A folyó hó 7-én Valcsán végezte a püspök a bérmálást. A püspököt itt is igen elnöf, magyar felirású díszkapu várta, mely előtt a község előjáróságát tisztelettel az érkező főpápnál, ki *Vojtassák* Károly esperesplébános vendége volt.

Még aznap, vagyis 9-én délután a püspök Znióvárjárja ment, hol valóban lelkes fogadtatásban részesült. A község bejáratánál rendkívül csinnal épített díszkapu várta az érkezőt, a házak nagy része pedig fel volt lobogóva. Miután a szokásos templomlátogatást a püspök bevégezte, *Benisek* Imre esperesplébánoshoz szállt meg. Másnap, az egyházi szertartás bevégezte után a püspök a község, a tanítóképző, továbbá a közalapítványi tisztikar küldöttségét fogadta. — Znióvárjárjáról a püspök *Vrickóra* ment.

A legszebb és leglélegemelőbb fogadtatásban a főpap Felsőstubbyán részesült, hol a község fáradszatólan, csak hívei jóvoltáért buzgó papja, *Holbay* Lajos vette kezébe a fogadtatás rendezését.

A község elején gyönyörű díszkaput építettett, melytől kezdve egész a templomig fenyőfákkaál ültette ki az utca mindkét oldalát. A házakon nemzetiszínű zászlókat lengtetett a tavaszi szellő, a község lakói pedig ünnepi ruhát öltve üdvözöltek az érkező főpapot.

Este száz apró gyermek lampionokkal vonult fel a plébánia elé s nagy precizitással betanult énekekkel üdvözöltek a püspököt, kit a szeretetteljes fogadtatás láthatólag meghatótt.

Felsőstubbyáról a püspök Tótprónára ment, hol vármegyénk főispánjának gondoskodása folytán a felsőstubbyaihoz hasonló fényes fogadtatásban részesült. Itt fogadta a püspök a község, a luteránus egyház, továbbá a zsidó hitközség küldöttségeinek tiszteletését is, amely-

nek vezetője *Jelinek* Alajos hitközségi elnök volt, ki szép beszéd kíséretében üdvözölte a püspököt. A püspök ugyancsak meleg hangusavakban mondott köszönetet s egy félóraíg tartotta magánál a tisztelegőket.

Az egyházi funkció elvégeztével a megyés főpásztor vármegyénk főispánja is négyes fogatán kísérte el Felsőstubbyáig.

A főpásztor Szeklenó községből, hol szintén díszes fogadtatásban részesült, a folyó hó 14-én székhelyére, Beszercebányára utazott.

Iskolai botrányok Mártonban.

Kinos föltűnést keltek azok az események, amelyek a helybeli ág. ev. iskola körében a magyar nyelv ellen való tüntetés célzatával a legutóbbi napokban folytak le. Városunk közönsége ismeri már a dolgokat, azért csak röviden említiük föl, hogy az iskolaszék megtagadta a Hymnus kifüggesztését, azzal az indoklással, hogy törvényben az irányban nem intézkedik, de különösen, hogy az a sor: „Nujts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel“ olyan értelmű föházst tartalmaz, mely ellentik irányul. — A másik eset az iskolában magában folyt le. Itt a kir. tanfelügyelő a II—III. osztályokban a magyar nyelv tanítása körül tapasztalt hanyagságot feszegette, mire az iskola érdeműs elnöke az iskola és tanító név védelmére kelve, szótáránaál válogatott kifejezéseivel kezdet érvelni a magyar nyelv tanításánaál szükségtelessége mellett, sőt a gyermekereget külön eltiltotta a magyar feleletektől, mondván, hogy az teljesen szükségtelessen valami. Ezekből a botrányos esetekből könnyen rá fogunk ismerni azokra a kezekre, amelyek ezeket mozgatták, rá fogunk ismerni arra az emberre, aki a magyarság ellen való tüntető botrányok rendezésében annyi jelét adta már eddig is kiváló izléstelenységének, kitaláljuk, hogy aki itt, az események központjánál szegyenkezik, ismét csak *Skerovina* Ottó.

Most már valósággal hirhedeé vált ez a név azon nemzetiségi botránykrónikák révén, amelyek az ő „szereplése“ óta gyors egymásutánban folynak le s amelyeknek ő már valóságos hősvé stultyd. Amióta itt van közöttünk, azóta minden tevékenysége majdnem kizárólag abban a törekvésben merült ki, hogy magyarytölletét minél rikitóbban és durvábban fejezze ki, amióta itt tesz-vesz, azóta működése nem más, mint izléstelen, szegyenletes opponálás minden magyar ügy felette szemben, sokszor olyan modorban, hogy felette még saját pártfelei is megbotránkoznai voltak kénytelenek. És ha lehetséges ebben fokozatokat föllállítani, úgy ez az ember szédtületes gyorsasággal járta végig valamennyit, teljesen kimerítvén azt a terét, melyben fészkelődött. Most azonban szük lett neki Macedónia, átugratott a korlátón, a törvény, miniszteri rendelkezés, a hatóságok iránt köteles tisztelet korlátján és áthozta természetét, érzéseit, hangját, hogy ezekkel szemben gyakorolja be. Ebben a rendkívüli helyzetében különös képességeket fedezett föl magában, hogy a világot kioktassa. Kioktassa arra, hogy a tót igenis ellensége a magyarnak, mi tehát nem követelhetünk olyan imát tőlük, mely ellentik az isten segítségét kéri ki s még kevésbbé lehet joguk, hogy arra akar az iskolás gyermeke-

ket is rákényszerítsük, mert ő: *Skerovina* Ottó, teljes súlyával, tekintélyével tiltakozik ellene.

Ez az ur nagyon föllt a hó házára, mióta egyházi föhatóság,érthetetlen elnézése, trelme folytán papi székében megerősítettett. Merészsége szinte szédítő, amióta az ellene beadott számos jogos panasz az illetékes fórumokon úgy intéztetett el, hogy még hajszálait is megvédte az elgörbültéstől.

Ha eddig nem volt közvetlen bizonyíték, most már az is van. Ajánljuk ezt felsőbb hatóság figyelmébe, de ajánljuk őt a kormány jövötába is, aki mindedig türte, hogy ez a magyar törvényt, rendeletet semmibe sem vevő ember az általa föntartott iskolákban taníthasson.

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közig. bizottsága *Beniczky* Kálmán alispán elnöklete alatt a f. hó 12-én tartotta rendes havi ülést.

Jelen voltak: *Záthureczky* Imre árvaszeki elnök, *Csepcsányi* Sándor tb. főjegyző, *Rakovszky* Iván dr. aljegyző, dr. *Law* Adolf tiszti föügyező, *Kacvinczky* Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató, *Skultéty* József kir. ügyész, *Künsztler* Károly dr. kir. tanfelügyelő, dr. *Boleman* János vármegyei tiszti főorvos, *Borbély* Kálmán kir. fömérnök, *Keviczky* Imre közigazdasági előadó, *Klímó* Vilmos, *Roth* Emil és *Schultz* Lajos bizottsági tagok.

Elnöklő alispán az ülést megnyitván, *Csepcsányi* Sándor tb. főjegyző bemutatja a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület Turóc vármegyei Választmányánaál a vallás-és közoktatásügyi miniszterhez intézett kérvényét, melyben a zniói kiskedővónak teljes állami kezelésbe leendő kezelését kéri. A kérvény pártolólag terjesztetik fel az illetékes miniszterhez.

Bemutatja a honvédelmi m. kir. miniszternek leiratát, melyben *Darula* János jahodniki és *Sutovecz* György suttói lakosnak kivételes nöstülést megengedi. A miniszteri leirat közöltetni fog az érdekeltekkel.

Bemutatja a kassa-oderbergi vasut ruttkai és turáni vasuti állomásainak kibövítési munkálataira vonatkozó föllvizsgálati terveit. Miután a műveletek már be is fejeztettek, föllvizsgálat végett a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztettek fel.

Előterjeszti a turáni mészhomoktéglagyár kérvényét egy löerőre berendezendő iparvágány engedélyezése iránt. Miután a kérvény felszerelése hiányos, kiegészítés végett az iratok a kérvényező iparvállalatnak visszaküldetnek.

Rakovszky Iván dr. vármegyei aljegyző bemutatja a gazdasági szakiskolák létesítése tárgyában kiadott földmívelésügyi miniszteri leiratot; tekintettel arra, hogy az ily szakiskolák föllállítása a községekre rendkívüli nagy terhet róna, a rendelet tudomásul vétetett.

Bemutatja a vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter leiratát, mellyel a ruttkai izraelita hitközségnek anyahitközséggé leendő alakítása iránti kérelmét hozzászólás végett a turóczenntmártoni hitközségnek megküldte. A miniszteri leirat közöltetni fog a helybeli hitközséggel.

Előterjeszti a znióváraljai körjegyző által leírásra kimutatott utadók jegyzékét; kiegészítés végett a körjegyzőnek visszaküldteit.

Kaczvinczy Kálmán kir. tanácsos pénzügygazgató bemutatja az általa képviselt közigazgatási szak április havi állapotáról szóló jelentését. Eszerint április hóban befizetett: egyenesadóban 3553 korona 58 fillér, hadmentességi díjban 66 korona, országos betegápolási pótdadóban 29 korona 64 fillér, mely eredmény a mult év hasonló időszakához képest egyenesadóban 3638 korona 89 fillérral, országos betegápolási pótdadóban 156 korona 57 fillérral *kedvezőtlenebb*, hadmentességi díjban pedig 6 koronával *kedvezőbb*.

Az említett befizetések után az elmúlt hó végével hátralékban maradt állami egyenesadóban 198809 korona 59 fillér, hadmentességi díjban 16492 korona 24 fillér, országos betegápolási pótdadóban 7763 kor. 74 fillér, mely hátralék az elmúlt év hasonló időszakhoz képest az egyenesadónál 22967 kor. 31 fillérral, a hadmentességi díjnál 191 kor. 57 fillérral, az országos betegápolási pótdadónál 1581 korona 58 fillérral *kedvezőbb*.

Boleman János dr. vármegyei tisztii főorvos jelentéséből kiemeljük a következőket:

Áz április havi általános közegészségügyi állapot kedvezőbb volt az előző hónapnál. Leggyakrabban a légzőszervek hurutos bántalmái, a hevenyterítöz betegségek közül pedig a hashagymáz és a vérheny fordultak elő. Szklenő községben április hó második felében újabb tifuszos megbetegedés már nem történt.

A szróványosan fellépett vérhenyes megbetegedések többnyire nagyon enyhe lefolyásnak voltak.

Orvosrendőri hullaszemle tartott Turánban egy kralováni koldus hulláján, Raksán egy az orvosi segély megérkezteig elvérzett szülőnő hulláján, végül Bodofalun, Szklenón és Kisfalun vízbefult gyermek hulláján.

Orvosi látélet 10 könnyű és egy súlyos testi sértsérről állított ki.

Künsztler Károly dr. kir. tanfelügyelő bejelent, hogy a kir. tanfelügyelőség az elmúlt hó folyamán az iskolák látogatásával, iskolák szervezésével és a folyótgyek elintézésével foglalatzkodott.

Az 1908. év folyamán a következő állami iskolák fognak megnyitni: Krpellán, Lipóc, Alsójeszen, Rudnón és Szklenón. Az 1909. évrben lesznek szervezendők: Priekopán, Nolcsón, Pribócon, Divéken és Alsóstubnyán.

Az elmúlt hó folyamán meglátogatta a kir. tanfelügyelő a laszkári, a szentmáriai és ruttkai iskolákat, mely iskolákban a magyar nyelv tanításával teljesen meg volt elégedve.

A turócszentmártoni ág. ev. iskola látogatásával összekötött eseményekkel lapunk más helyén foglalkozunk.

A szucsányi ág. ev. felekezeti iskolában tett látogatása alkalmával a magyar nyelv eredménytelen tanítása miatt *Helvig* Gyula tanító államszegélyt felfüggesztett.

Bejelentii továbbá, hogy *ajvallás*-és közoktatástügyi miniszter az államszegélyt minden fentartás nélkül a következő iskoláknak engedélyezte: Szklabinya, Pribóc, Kliosiny, Podhrágy, Szucsány, Dubovó, Raksá-Nedozor, Necpál, Kisselmeç és Tótróna.

Fentartással: Nolcsónak, Szentmáriának, Felsőjeszennek, Laszkárnak, Zsámbokrétnek, Hájnák és Ivánkafalunak.

Ezzel [az ülés tárgyszorozata kimertlvén, elnökölő alispán azt bezárta.

A turóci munkásbiztosító pénztár és az orvosok.

Megemlékeztünk arról a harcról, mely a helybeli munkásbiztosító pénztár oktan felépése miatt közte és a vármegyei orvosszövetség tagjai között beállott. Eláadtuk az orvosok azon méltányos követeléseit, melyek teljesítése mellett az orvosok a munkásbiztosító pénztár orvosiitendőit ellátni hajlandóknak mutatkoztak, de melyeket a pénztár visszautasított s végül megemlékeztünk a visszautasítás folyamánként bekövetkezett szakadásról is.

Most, amint értesülünk, a nagyon is kiélestedett ellentétek végre megoldást nyerneik.

A turóci orvosszövetség és a turóci kertletti munkásbiztosító pénztár szűkebbkörű bizottságai ugyanis a mult hét folyamán közös értekezletet tartottak az *alispán* elnöklete alatt, melynek célja volt azon vitás pontok megvitatása, melyek e két testület között szakadást előidéztek.

Az elnök tapintatos és tárgyilagos vezetésének sikerült is a differenciákat elhárítani. A megkötendő szerződés legfőbb pontjai a következők:

1. A kertletti munkásbiztosító pénztár orvosa csakis azon Turóç megyében lakó és itt orvosi gyakorlatot folytató orvos lehet, ki egyuttal az országos orvosszövetség tagja.

2. Új orvosi állás betöltésének esetén a munkásbiztosító pénztár, fenntartva szabad rendelkezési jogát, a fiókszövetség meghallgatásával tölti be ezen állást.

3. A működési díj a kivetendő tagjárulékok 20%-a, de minimum 4 korona 50 fillér évenként és tagonként. Ezen honorárium minden hónapban a tagok létszámának és a kivetendő tagjárulékoknak megállapítása után az illető orvosnak kiutaltatik; az év végén, ha a mérlegből kifutja, ezen honorárium 6 koronáig tagonként és évenként kiegészítettik.

4. Azon községben, ahol nem lakik orvos, természetbeni fuvar vagy fuvardíj (50 fillér kilométerenként) jár.

5. Turócszentmártonban azon tagok száma, melynél több egy orvoshoz nem osztható be, 400-ban állapittatik meg. Ennélfogva, minthogy Turócszentmártonban a tagok száma elérte az 1400-at, egy negyedik orvosi állás betöltése iránt intézkedni kell.

6. A balesetre vonatkozó pontok az országos pénztár határozati javaslata értelmében fogadtattak el azon változtatással, hogy tömeges sérülésekből folyó balesetvizsgálatoknál az első sérült után az egész díj, a többi után a fél díj jár.

7. A pénztár orvosi és fizyelmi tanácsát az orvosszövetség választja; kizárólag orvosi szakügyekben az orvosi tanács véglegesen dönt.

8. Betegség esetén a kertletti pénztárak véglegesen alkalmazott orvosi 20 hétén át teljes fizetésben részestulnek; a helyettesítés költségeit lehetőleg a pénztár viseli.

ÖLELJ SOKÁIG...

*Arcom lángol, a fájdalomtól
Sovadó szívem sajogva ég.
Oly szomorú az éjszaka!
Ó, ilyen nem volt soha még.*

*Feljajdulok a néma csöndben,
Nincs sehol egy szó, mely enyhét ad —
S a búz panaszra jó anyám
Szemből könyre köny szakad.*

*Szívembe vág metsző fájdalom,
Rámtapadnak a forró karok:
„Ölelj sokdíg, jó anyám...
Reggelig, érzem, meghalok!”*

Herczegh Jenő.

HIREK.

Nagyilekú adomány. *Andrássy* Gyula m. kir. belügyminiszter, a Turóci Jótékony Nőegylet elnökének, *Justh* Ferenoné szül. *Bathány* Mária grófnő közbenjárására, amint értesültünk, újabban ismét 20,000 kor. állami segélyt engedélyezett a vármegyei kórház teljes és modern megépítésére és felszerelésére. A nemeslelkű grófnő utján eddig már 70,000 korona államszegélyt kapott a vármegyei kórház.

Cabaré. A 24-iki műkedvelői cabarétról mult számunkban megjelent tudósításunkba hiba csuszott bele. Ugy irtuk ugyanis, hogy annak tiszta jövedelme a kórház javára szolgál, holott — mint most utólag értesültünk — az előadás jövedelme a Turóci Nőegylet javára fordittatik. Annál inkább kell ezt helyeselnünk, mert a nőegyletnek újabban csakugyan tetemesek voltak a kiadásai és pedig különösképen éppen a kórháznak hozott nemes és bőkezű áldozatok folytán és így a nőegylet bevételei ugyszólván egyformán szolgálják a kórház és a nőegylet céljait. A cabaré-előadás meghívói széiküldettek. A rendezőség már a meghívóval is valami eredetit nyújtott, nem a szokásos szövegü, mindennapi formájú meghívót kaptuk ez alkalommal, hanem egy affiche formájú hatalmas papirlapot, amelynek nyomtatott szövege a vidéki színész- és artista-truppok hirdetésein-k sikerült parodizálása. A programról is sok biztatót tudunk. Az ének-zsámok mellett dialog és egyfelvonásos szindarab szerepel a műsoron; emeli a dolog érdekességét, hogy az egyfelvonásos ezuttal helybeli termék, amennyiben az egyik jótollu műkedvelőnk tola aló került. Az aktualitásról kuplésorozat fog gondoskodni és az előadandó kuplék egy részét is a műkedvelők maguk készítették. Az egyes számok közötti időköz — a cabaré hagyományaihoz képest — a conferancier fogja kitölteni, aki az egész számokat és szereplőket is bejelentii, a rendezőség ehöz képest részletes műsort nem adott ki és nem is fog kiadni. Jegyek 2 koronáért *Moskóci Ferenoné* papirkereskedésében már válthatók. Az előadás pontban 8 órákor fog kezdődni és természetesen megjelenhet mindenki, aki tévedésből nem is kapott meghívót. A helyek nem lesznek megszámozva.

Nemzetiségi tulkapások. Trencsénből írják nekünk a következőket: A nyitrai plüspók *Clinček* Endre felsőszuci segédlelkész pánsláv tüzelméi miatt a bossányi plébániához

helyezte át. Amikor Clircek a községből távozott, néhány tót nemzetiségi tiltást rendezett, sőt egyikük a hazafias érzésű Pleitner József felszöcsei plébános házát bájába belélt, a golyó azonban a falba turódott és a plébánosnak nem történt baja. Az ügyesség rendeletére a csendőrök nyomozták a tettest.

Új rendezett tanácsú város. Mint értesülünk, a nagyméltósági m. kir. belügyminiszter jóváhagyta Rózsahegy nagyközség képviselőtestületének ama határozatát, melyben rendezett tanácsú várossá leendő átalakulását mondta ki. A miniszteri döntés a városhoz már le is érkezett.

Alba Nevis Iróné fölkeri a magyar írókat s általában azokat a hölgyeket, akik irodalommal foglalkoznak, hogy egy, a magyar írókat érdeklő irodalmi ügyben vele címűket (Budapest, VI. ker., Podmaniczky-utca 15., fsz. 6.) mielőbb közölni sziveskedjenek.

Egy község a cigányok ellen. A mult szerdán, valamivel tizenkét óra után, véres veseredés támadt a jahodnikai és az ott csavargó cigányok közt. Szirány János jahodnikai lakos kocsját igazította össze az utmentén, miközben véletlenül az egyik saráglyával megérintette a mellette elhaladó cigányok közül egyiket. A különben is ittas cigány veszekedni kezdett a munkáját végző gazdával, ami nem mulhatott el annélkül, hogy a többi cigány is bele ne avatkozzék kettőjük dolgába. A veszekedők lármájára nagy tömeg csődült ki az utcára, s midőn látták, hogy az ittas cigányok minden ok nélkül ütlegelni kezdik Szirányt, neki rontottak a duhaj cigányoknak s néhányat közülük ugyancsak helyben hagytak. Az egyik necpáli cigánynak öt helyen belyukasztották a fejét. Egy cigányasszonyt pedig a száját repegettek szíjjel valami eszközzel. A veszekedés oly mérvet öltött már, hogy könnyen végzetessé válhatott volna a cigányokra. Az idejekorán megjelent csendőrség azonban véget vetett a rettenetes zsvajvának s a menekülő cigányokat összefogdosván, bekísérték őket a vármegyeház udvarára, hol a sebesülteket orvosi kezelésben részesítették.

Betörések. Pítuch János 34 éves lósinai munkás betört Szeihmrada János necpáli lakos szobájába s felfeszítve annak ruháját és egyéb értékes holmiját tartalmazó ládáját, az abban talált összes készpénzt magával vitte. A csendőrség a tettest letartóztatta. Hasonlóképen betörték Gyurik György szklabinai lakos házába is, honnét a szobában talált összes értékes tárgyakat magukkal vitték a betörők. A betörés tetteseit ez ideig még kinyomozni nem sikerült.

Mindig aktuális lapunk olvasóinak figyelmét felhívni *Suehla János* jóhírű turóczenzmártóni kárpitos és butoraktáros ujonnan kibővített üzletére, ahol nemcsak valódi mahagoni házszoba és pallisander ebédlő stb. butorok kaphatók a legújantyaosabb árban, de minden a kárpitos és butorszakmába tartozó javítások és új butorok készítése is a legszolidabb kivitelben eszközöltetik.

Szerencsétlenül járt munkás. *Mocellinó* Angeló, a turáni hidépítési vállalatnál alkalmazott munkás lába oly szerencsétlenül került két gurulósban levő fatörzs közé, hogy azt a nagy sebességgel guruló fatörzsek üsszevették. A sérültet *Hadz* Simon dr. részesítette első orvosi segélyben.

A lapok megrendelése. Érdekes és a közönséget is érdeklő ítéletet hozott a királyi Kuria. Kimondta ugyanis, hogy mindenki, aki huzamosabb ideig elfogadja a neki postán kézbesített lapot, annak árát még akkor is meg kell fizetnie, ha a lapot nem rendelte meg. Még érdekesebb az ítélet ama kijelentése és megállapítása, hogy az ilyen perekben nem az adós lakhelyén levő bíróság illetékes, hanem az, amely ott van, ahol a lapot készítik, vagy postára teszik. Minden esetre nagyon helyes a Kuria ítélete, mert bizony sok visszaélés történt ezen a téren. Sokan megtették például, hogy megrendelték a lapot egy hónapra, azután elfogadták azt egy évig is s amidőn fizetésre került a sor, megtagadták azzal, hogy csak egy hónapra rendelték meg. Mások a mutatóvényszámokat nem küldték vissza, ami joggal engedte arra következtetni a kiadóhivatalokat, hogy az illetők jártni akarják a lapot. A Kuria ítélete most megszünteti az ily címen gyakorolt ingyenes újságolvasást.

Vizbefutó gyermek. *Csjesko* Mátyás sztanokvai fiú a mult heti vízarádás alkalmával, szemtanuk bizonyítása szerint saját vigyázatlansága miatt, a Vágba esett s a piszkos hullámokban nyomban eltűnt. Dacára a szorgos keresésnek, a szerencsétlenül járt fiú hulláját nem sikerült megtalálni.

Idegen ajku iskolások jutalomkönyve. A magyar közművelődési egyesületek, sok évi megfigyeléseik után, arra a tapasztalatra jutottak, hogy az idegen ajku elemi iskolai tanulók az eddig sokasos „jutalomkönyvek” helyett szivesebben fogadják és olvassák a gyermeklapokat, amelyeket hetenkint vagy kéthetenként megismétlődő jutalmazással, a kulturregyletek számukra előfizetnek. A kirtanfelügyelő és a tanítók is szinte egyhanguan elismerik ezeket a jutalom-gyermeklapoknak a magyar nyelv terjesztése szempontjából való nagy jelentőségét és kiváló fontosságát. A gyermekek meleg érdeklődéssel és szeretettel olvassák s türelmetlenül várják azt a napot, amely meghozza nekik a várva várt képes magyar újságot. A gyermeklap legtöbb helyen a fél falut bejárja, mindentit nyomat hagyva az olvasók szívében és lelkében. A Fmke kezdesére most a magyarországi közművelődési egyesületek, együttes fölterjesztést intéztek *Wekerle* Sándor dr. miniszterelnök, *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatási, *Andrássy* Gyula gróf belügyi és *Daranyi* Ignác dr. földmívelésügyi miniszterhez, hogy Pósa Lajos „Én Újságom” című gyermeklapját, tárcaik terhére, az ország összes nemzetiségi vidékein és nyelvhatárain fönálló iskolák legjobb idegenajku gyermekei számára fizessék elő.

Kerti zone. A *Lauffer* Jakab (előbb Steiner)-féle vendéglő kertjében minden est-törtökön délután 5 órától kezdve cigányzene játszik.

Kifogott hulla. A folyó hó 12-én Rutka község határában a megáradt Vág egy férfihulláját vetette ki a partra. A megejtett hatóság szemle sor' n megállapították, hogy a hulla azonos *Pávilár* József Rózsahegy lakos hullájával, ki a rózsahegy Vághid alatt, a megáradt folyó által elsodort szálfaik partra-huzásánál segédkezett, de oly szerencsétlenül, hogy egy fejszére kapott szálfa által elragadtatva, vízbe bukkott és belefullt. A turóczenzmártóni főszolgabírói hivatal nyomban értesítette a leletről a rózsahegy főszolgabírói hivatalát, aki az eltűntet már körözette.

tette a leletről a rózsahegy főszolgabírói hivatalát, aki az eltűntet már körözette.

A liment. Capsiol comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Limententel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás az altestnek Limententel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerről eredménynyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és tüvegben: 1 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona, a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Limentent (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti tüveget elfogadni.

Kitűnő anyagokból készült
 olcsó
sírkövek
 kaphatók
STEINER LAJOS
 árulmányosságban
 Tarócsztrárton.
 —
 Javítások és el-
 evült sírkövekről
 a kiváltatnak
 —
 Levélelbeli meg-
 hívásra jövek!

ISKOLAI ÜGYEK.

Az állami tisztviselők és a tanítók.

A következő sorok közéletélelre kéreztünk fel:

A „Budapesti Hirlap”-ban olvastam, hogy azon állami tisztviselők, altisztek és szolgák lakbért emelik, kik az 1893. évi IV. t.-c. alá tartoznak, ezzel világosan ki van fejezve az: hogy a tanítókat nem. Tehát a tanítókat állami tisztviselőkké tették az 1907. évi XXVI. t.-c. 1 §-ával, most benyújtott törvényjavaslattal pedig azt akarják bebizonyítani, hogy nem komolyan tartják a tanítókat állami tisztviselőkknek; ők csak elvben állami tisztviselők, de valóságban nem azok, mert ha azok lennének, lakbértket emelnék, mint a többi állami tisztviselő-társukét.

De talán a tanítók lakbére korszerűen rendezve lett: azt véli a világ? Oh! dehogyan! A tanítók fizetését a XI. és X-ik fizetési osztály keretei közt rendezték úgy, hogy az állami tanítók legnagyobb részének csak 14 évi szolgálatát számították be, a többi évek beszámítását a jó istenre bízták. Ezt is olyan formán tették, hogy míg az állami tisztviselők 4 évenként, a tanító 5 évenként halad előre. Ezt megtették azzal, hogy a lakbért a XI. fizetési osztály szerint rendezték, most még ennek sem lesz megfelelő, holott vártuk, hogy az állami tanítók a XI., X., IX. fizetési osztályban levő tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesülnek szolgálati éveik arányában, mert a lakbéremelésük mézériáit a tanítók is csak úgy érzik, amint az állami tisztviselők.

A tanító sem lakhat odokban és egészségtelen lakásokban. Tehát miért a kétféle mérték? Miért készült ez újabb határvonal? A mai tényleges állapot az, hogy legkivált városokban, az állami tanítók mind reá fizetnek a lakbérükre anélkül is csekélyre mért fizetésükből.

Tehát nemcsak a méltányosság, hanem az igazság is sürögösen követeli, hogy az állami tanítókat is beveggyék a benyújtott törvényjavaslat paragrafusai közé. *Pataki.*

Benedek Elek tankönyve a „Magyar Nemzet Történetéről”. Apponyi miniszter megbízásából Benedek Elek tankönyvet irt az elemi iskolák V., VI. osztálya részére, melyben irodalmi hangon mondja el a magyar nemzet történetét és mintaképp szolgálta annak, miképen kell iskolás gyermekekkel ezt a legszebb és legfontosabb tananyagot megismertetni és egyidejűleg kedvelté is tenni. A könyv a valóságos tankönyv minden kellékével rendelkezik, de emellett kimagasló irodalmi alkotás is, melyet csak akkor tudunk valódi értéke szerint megbecsülni, ha annak megleghang, színes előadását olvasva, magunk is Benedek Elek elbeszélésének fonálán merülünk bele a hazai történetbe. Igen helyes dolognak tartjuk, hogy ezuttal vérbeli íróember szentelte tollát a tankönyv-írás eme ágazatának, amit Benedek Eleknek annál kevésbé kell róstelnie, mert tudvalévő, hogy Franciaországban volt miniszterek is foglalkoztak már elemi iskolai tankönyvek írásával. Benedek Elek elemi iskolai történetének terjedelmének csekélyisége mellett is irodalmi eseményszámba megy és Apponyinak kintünö gyakorlati érzékére vall, hogy ezt a könyvet nemzetiségű nyelveinkre: oláh, német, szerb és tót nyelvre is lefordíttatja és gondoskodik arról, hogy magyar-oláh, magyar-német, magyar-szerb és magyar-tót nyelvű kiadások megjelenése által a nemzetiségű tanulóknak ilyen elfogulatlan szempontból megirt, szép nyelvezetű könyvből tanulhassák hazánk történetét. A könyvet az Athenium adta ki; ára 80 fill.

Az „Országos Polg. Iskolai Egyesület Tátravidéki Köre” f. évi május hó 24-én d. e. 10 órakor Iglón, az áll. polg. fiúiskola tornatermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség. Táragsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Tisztségviselői jelentése. 3. Hajts Béla: A polg. iskolai természetrajztanítás és a gyűjtés. 4. Hesz Mátyásné: Vitatétel a polg. isk. fegyverkezés kérdéséről. 5. A megüresedett alelnöki és titkári állás betöltése. 6. Indítványok. (A jövő közgyűlés helyének és idejének megállapítása). A résztvevők szíveskedjenek érkezésüket az iglói tanári testületeknek legkésőbb május hó 20-ig bejelenteni. Önálló indítványok a gyűlés előtt 8 nappal az elnökségnél írásban bejelentendők.

KÖZGAZDASÁG.

A szeszgyárak szennyvizeinek felhasználása trágyázási célokra.

Lapunk egyik legutóbbi számában kifejtettük azon hátrányokat, amelyek a szeszgyári burgonyának mosatlanul történő feldolgozásából származnak. — A következőkben ismertetni óhajtuk azon eljárást, melynek segítségével a szeszgyári szennyvizek trágyázási célokra felhasználhatók; eleve is megjegyezzük azonban, hogy egy jól vezetett szeszgyárból kikerülő iszapnak tulságos nagy trágyaértéket nem tulajdoníthatunk, a mennyiben az főképp csak földes alkotórészekből áll, mindazonáltal, ha az az elmondandók figyelembevételével gyűjtetik össze, más anyagok keverékével csaknem egyenértékű lesz a komposztal.

A szeszgyári épület közelében egy körülbelül 6 méter hosszúságú, ugyanoly szélességű s másfél méter mélységű gyűjtőmedencét készítenk s azt összekötöttebe hozzuk a szeszgyári helyiségben levő s tisztátlan vizek elvezetésére szolgáló pöccesatornákkal. — A medence a pöccesatorna hosszirányában válaszfal által két részre oszlik s a víz annak tetszés szerinti osztályába bocsátható, míg a másik osztály zárva tartható.

Az üzem megkezdésekor az egyik zsillipet elzárjuk, a másikat kinyitjuk; az utóbbin beömlő víz a medence ezen részét rövid idő alatt megtölti mindaddig, míg a kivezető árok magasságát eléri, azután abban tovább foly. — Időközben a szilárd alkatrészek ezen medencében lerakodnak s mihelyt ezek a medencét a beömlő csatorna alapjáig megtöltik, a víz további beömlése a zsillip elzárása által megátolják, míg a vizet a medence másik osztályába bocsátjuk. — Ott hol a szeszgyár a gazdasági épületek közelében fekszik, célszerű az árnyékszéket ezen medencére építeni.

Az ily módon összegyűjtött iszap fahamuval, növényi hulladékokkal, udvar és utcáspredékkel keverve, két-háromszor megforgatva sugyananyiszortrágyával megöntözve, esetleg mittrágyával keverve, igen értékes rétrágya, mely a termések fokozására jótékonyan hat.

Dohánytözsdeksek figyelmébe. Az utóbbi időben ismételen előfordult, hogy dohányárusok és kereskedők az ellenük kincstári gyártmányokhoz hasonló szivarkahüvelyek forgalomba hozatala miatt megindított jövedéki vizsgálat alkalmával azzal érveltek, hogy az elkobzott szivarkahüvelyek forgalomba hozatala miatt megindított jövedéki vizsgálat alkalmával azzal érveltek, hogy az elkobzott szivarkahüvelyek tilos voltáról tudomással nem bírtak. Ennéltovább a kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti a kerületbeli szivarkahüvelyek árusításával foglalkozó kereskedőket, hogy az 1887. évi XLIV. törv.-e. 27. §-a 100—2000 koronájú terjedő pénzbüntetés és a kihágás tárgyának elkobzása mellett szigorúan eltiltja a kincstár által dohánygyártmányainak csomagolására, felszerelésére és a szivarkák készítésére használt nyomtatványok és hüvelyeknek utánzását, valamint ily utánzott nyomtatványok és hüvelyeknek külföldről való

behozatalát, birtoklását, áruba bocsátását és felhasználását is. Tilos tehát az általános forgalomban levő, valamint a belföldi és külföldi dohánygyártmányok árjegyzékében felsorolt szivarkahüvelyek utánzatainak birtoklása és forgalomba hozatala még akkor is, ha azok a kincstár által a forgalomba hozottaktól némi eltérést mutatnak.

Tenyészállatkiállítás. A turócvarmogyeyi gazdasági egyesület folyó évi május hó 23-án délelőtt 10 órakor Turócszentmartonban és május 30-án d. e. 10 órakor Stubbyafüredön tenyészállatkiállítást rendez, melyre a tenyésztők ennell meghívhatnak. A díjazások két csoportban fognak eszközöltetni. I. csoport. Jó csontu, tiszta pinzgau és sikerült pinzgau keresztezésű tehének. II. csoport. Növendékmarha. Tiszta pinzgau vették és sikerült keresztezések. A díjak nagyságát a bíráló bizottság a kiállítás helyén állapítja meg.

A megyei állatorvos havi jelentéséből.

A vármegye területén az állategészségügy az elmúlt április hóban elég kielégítő volt; mert járványos állatbetegség elő nem fordult. A hasonlatok tavaszi vizsgálata szerényen folyik. Ez alkalommal Ivánkafalván és a Lászlófalva határos Trhanova pusztán levő juhokon rühök konstátáltak. Kisselemecen 2 drb., Turánban 4 drb. ló takonykór gyanuja miatt megfigyelés alá vétetett. Miután ezek közül özvegy Werner Miksáné lova az oltásra tipikusan reagált, a ló hatósági rendelkezést kiírtatott. Hasonlóképen járt a hatóság egy takonykórosnak bizonyult lóval Ruttkán is. Egyébként a fertőzött községekben a betegség terjedését meggátoló összes intézkedések foganatosítottak. Az elmúlt hó folyamán vasuton külföldre szállított 131 drb. hizott ökröt, 8 drb. szopó borjút és 9 drb. sovány sertést. Belföldi forgalomnál vasutra adott 130 drb. tenyészbika és 3 drb. sertés.

Szerkesztői üzenetek.

H. S. Szucsány. A múlt héten elkésvé kaptuk meg a tudósításokat. Most használtuk fel az aktuális részeket. — N. T. Felsőtutubnya. Köszönjük a szives közléseket. A cikk azonban már ki volt szedve és így csak itt-ott szurhatunk be egyet-mást. — B. O. Stubbyafüred. Itthon van állandóan, bármikor beszélhetsz vele. — Egy asszonynak. Bocsánatot kérünk, de nincs időnk vesződni ezzel a kérdéssel. Méltóztassék megírni s mi igen szívesen közreadjuk, ha közreadható lesz. — Mirza. Körmöczbánya. Igen! — Érdeklődő. Helyben. Szerveze ön a kiránduló társaságot. Hasznos dolgot cselekszik. Higye el, nekünk erre nincs időnk.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczi Ferencné.

**Szanatóriumi levélpapíros kapható
MOSKÓCZI FERENCNÉ**

könyv- és papírkereskedésében
 TURÓCSZENTMARTON.
 Ára 2 korona 40 fillér és 3 korona.

KALOGÉN
 BRÁZAY SÓBORSZESZ
 FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Vizsgalapok

Kitünő minőségben 100 darabonként 1 korona 50 filléért kaphatók
MOSKÓCZI FERENCNÉ könyv- és papírkereskedésében
 Turócszentmártonban.

A legjobb
 szépítőszer!

Hölgyek részére
 nélkülözhetetlen!

A szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására

legkitünőbb és legbiztosabb vegytiszta, sem higanyt, sem
 ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, zsírmentes készítmény a

FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, miteszert és más minden bőrbajt, ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot simává és üdévé teszi. **Ara:** kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona, **Margit hölgypor** (3-féle színben) 1'20 korona, **Margit szappan** 70 fillér, **Margit fogpép** 1 korona, **Margit arcvíz** 1 korona.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: **FÖLDES HELEMEN** gyógyszerész, Arad.

Kapható Turócszentmártonban: **Toperczer Sándor**,
 Körmöcbányán: **Gazdik János** gyógyszerészknél.

Csodás, gyors
 és biztos hatása!

Törv. védve!
 Óvakodjunk
 utánzatoktól!

A „Török“-féle gyermektápliszrt

a legjobb tápszer vérszegény és gyenge gyermekeknek, gyomorbetegeknek és lábadozó betegeknek 1 dob. 1 K. 80 fill. Törvényesen védve. Egyedüli előírásítás Toperczer Sándor gyógyszerzetében Turócszentmártonban.

NOXIN

A LEGJOBB
 CIPŐ-
 KRÉM

NOXIN

A szabadalm.
 KULCSCSAL

Minden jobb üzletben kapható.
 Hochsinger Testvérek Budapest.

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
 csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan!

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XXe.

Levélzés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést
 azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMHALÁL
 ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
 sóborszesz az

ERŐ SÓBORSZESZ
 ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és koz-
 metikai laboratórium.
GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcskonzervek,
 lekvár, szőlőpálinka, hús- és fűszér-
 konzervek, nemes borocskák,
 — legkitünőbb minőségben szállít —
 előkészítők fűszeresek követelődésével is

Felkai Konzervgyár, Barta József
 Felka (Borsod-Abaúj). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT

(hasmenés), gyomorégés legjobb gyógy-
 szer a BARTA-féle fekete áfonya-
 gyógybor, kapható gyógyszerzetek-
 nál. 5 üveges 3 k-ért bérmentve szállít

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
 Kis üveg ára 2'20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerzetekben.
 Postán küldi: **KÖRÖNY-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-tér.

PLATSCHEK VILMOS

államert legelősebb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fünyképzésről és testápolásról műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.
 készítenek csak elsőrendű művészi és
 kiváló minőségű anyagokból, egységes
 és olajfestményekkel. Második sor jelölme-
 kártyára, téra, előfűzőcsontokra stb. Grass, fűzőpékek, stb. stb.,
 apró üvegfestményekkel. Parcellájában ágytett fünyképek sír-
 kövekre stb. Miről káldejk ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK
 a legelőkeletesebb
 emésztőpor

Doboz 2 kor.
 Postán szállítja **„FÉHER GALAMB”** gyógyszerzet
 BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
 Kapható minden gyógyszerzetben és apótekákban.

Meglepető haladás!
FICHTENIN

a legelőkeletesebb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fér-
 get a lakásban és úgy, mint mindenféle borogót, vé-
 rére lefertőtleníti és egyéb fert- és vértelenben károsító állat-
 kármak és azok pótlait azonnal megöli.
 Legelőkeletesebb védelem emanyag és darabja ellen.
 Használati utasítás szerel való eljárás mellett birtoklók a
 feloldás eredményt.

Vendékvásárlók Magyarországra vendégre:
DIAMANT és VADAS
 Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY
 szerencséje páratlan!
 Vásároljunk osztály-
 sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
 fővárosi sorsjegyhíroda r.-t.-nál
 BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
 8 nap alatt biztosan hat.
 Tégelye K 1'20 —
 Dr. KOVÁCS gyógytára
 Budapest, Gár-utca 17.
 „Tollott-utak” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
 azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
 mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
 1 doboz 1 kor. 80 fillér. — Minden gyógyszerzetben és drogeriában kapható.
Férat- BERETVÁS TAMÁS gyógyszer-
 zertől
 ingyen postai szállítással 3 doboz rendeléssel.

PÁRIS SZÁLLÓRA
 Szállás: Simon Pál
 Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
 100 szoba 2'20 K-tól felfelé, kizárólag
 az előnyös feltételekkel rendelkezőknek.
 Alacsony árakért, átlagban. Villamos vezet.
 és megállóhely az óceán pályaudvarhoz és
 halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
 VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
 Elsőrendű konyha! Naponta tene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
 hemoptiai rendelő-intézet
 ideért betegségekben
 azonnali szakmára
 Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
 szörmedrujú előnyös és az egész
 világon elvált terjedő.
 Elő és legelőkeletesebb
 melyik ellen védő rész-ára.

Wix Miksa

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

Porcellán és üvegtárgyak!

Műtárgyak!

**Francia és magyar
cognac és pezsgő, asz-
tali borok, likőrök stb.
nagy raktára.**

Üvegezési vállalat!

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőz-
mosó gyárainak képviselője:
Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.

HÉDA B.

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

**Herkules sör, legfinomabb aradi
borok, likőrök és rumok.
Mindenféle déli gyümölcsök.**

225/1908.

Faarverési hirdmény.

Nolcsó községi volt urbéres birtokosság Nolcsó községben 1908. évi május 28-án d. e. 10 órákor a községi bíró házában tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező erdő 1904/5. évi vágásterületén található 112-77 m²-re 620 kor. 23 fillerre becsült 174 drb fenyőfatörzset. — Bánatpénz a megajánlott összeg 10%-a. — Árverési feltételek a nolcsói urbéri elnökél, alulírt m. kir. erdőgondnokságnál s az alsó-kubini m. kir. állami erdőhivatalnál.

Turócszentmárton, 1908. május 10-én.
Erdődi,
m. kir. erdőmester.

KÖHÖGÉS.

A ki

egészségét szereti meg is óvja. 5245 hit. bizonylattanuskodik arról, hogy

a KAISER-féle

melkkaramella 3 fenyővel kitűnő határu, orvosilag kipróbálva. **Köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkásodás, gégekatarus, hörg- és gőrcshurut** esetén. Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fillér. Kapható **Burda János** özvegyénél Szucsányban.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háriszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomillapító szernek bizonyult közhíven, osztrák és meghüléseknél, bedörzsölésükpen használva.

Figyelemstetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter ócegyjézzel ellátott dobarba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu. Minden napi szétküldés.

Turócvármegei raktár: Schönachn Viktor gyógyszerésznél Znióvárálján — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

NYÁRI MENETREND

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1908. évi május hó 1-től kezdve.)

Budapest—Turócszentmárton:				Turócszentmárton—Budapest:			
Gyv. ind.	reggel 7:05,	érk. délután	1:38	Gyv. ind.	reggel 5:57,	érk. délután	12:45
Szv. „	délelőtt 9:15,	„ „	7:55	Szv. „	8:41,	„ este	7:10
Gyv. „	délután 3:30,	„ este	10:21	Gyv. „	délután 2:52,	„ „	9:15
Szv. „	délután 5:55,	reggel	4:16	Vv. „	4:56,	reggel	5:10
Vv. „	éjjel 11:10,	délelőtt	11:36	Szv. „	este 11:35,	délelőtt	9:45
Vv. Jánoshegyről ind. reg. 5:03, é. reg. 7:30				Jánoshegyre i. d. u. 12.03, é. d. u. 3:35			
Turócszentmárton—Ruttká:				Ruttká—Turócszentmárton:			
Gyv. ind.	délután 1:39,	érk. délután	1:47	Gyv. ind.	délután 2:43,	érk. délután	2:51
Szv. „	este 7:56,	„ este	8:05	Szv. „	reggel 8:30,	reggel	8:40
Gyv. „	10:22,	„ „	10:30	Gyv. „	5:48,	„ „	5:56
Szv. „	reggel 4:16,	reggel	4:25	Szv. „	este 11:24,	este	11:35
Vv. „	7:31,	„ „	7:47	Vv. „	délután 4:43,	délután	4:55
Vv. „	délelőtt 11:37,	délelőtt	11:47	Vv. „	délelőtt 11:16,	délelőtt	11:33
—Budapest ny. p. u.—Zsolna:				Zsolna—Budapest ny. p. u.:			
Gyv. ind.	reggel 7:—,	érk. délután	1:33	Gyv. ind.	éjjel 3:46,	érk. reggel	9:30
Szv. „	9:20,	„ este	8:30	Szv. „	reggel 7:18,	este	5:55
Gyv. „	este 6:50,	éjjel	12:24	Gyv. „	délután 3:20,	„ „	9:45
Szv. „	9:20,	reggel	7:16	Szv. „	este 9:15,	reggel	6:35

A os. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Ruttká:				Ruttká—Kassa.			
Szv. ind.	reggel 5:15,	érk. délután	12:15	Gy. ind.	reggel 4:06,	érk. delelőtt	8:40
Szv. „	7:50,	„ „	2:28	Szv. ind.	reggel 4:42,	érk. delelőtt	11:45
Gyv. „	délután 12:02,	„ „	5:22	Gyv. „	8:20,	délután	3:45
Szv. „	12:17,	„ este	7:57	Szv. „	délután 12:37,	„ „	5:12
Szv. „	4:00,	„ „	10:47	Szv. „	2:30,	este	9:15
Gyv. „	este 7:10,	„ „	12:00	Szv. „	4:08,	éjjel	11:40
Liptószentmiklóásra Svz. i. este 8:17 é. 10:00							
Ruttká—Zsolna:				Zsolna—Ruttká:			
Szv. ind.	reggel 4:40,	érk. reggel	5:07	Gyv. ind.	reggel 3:40,	érk. reggel	4:02
Szv. „	délután 12:40,	„ délután	1:10	Szv. ind.	reggel 3:55,	érk. reggel	4:27
Szv. „	2:38,	„ „	3:04	Szv. „	7:35,	délelőtt	8:04
Gyv. „	5:33,	„ este	5:55	Gyv. „	délután 12:11,	délután	12:33
Szv. „	este 8:23,	„ „	8:50	Szv. „	délután 1:45,	„ „	2:11
Szv. „	éjjel 11:04,	éjjel	11:30	Szv. „	3:24,	„ „	3:52
Gyv. „	12:04,	„ „	12:26	Szv. „	este 9:21,	este	9:50
Vv. „	délelőtt 8:05,	délelőtt	8:32	Szv. „	este 7:16,	„ „	7:45

Közvetlen vonatösszeköttetés

Berlin—Budapest között, Ruttkán át.

Naponta	4.39	indul	Berlin	érkezik	11.12
„	10.06	„	Breslau	„	5.45
„	1.15	„	Oderberg	„	2.47
„	5.48	„	Ruttká	„	10.30
„	12.45	érk.	Budapest k. p. u.	indul	3.30

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés

a magyar királyi államvasutak és az azon uton tülfekecsatlakozó vasutak alant megnevezett főállomásai között.

7.05	3.30	i. Budapest k. p. u. é.	12.45	9.15	7.00	6.50	i. B.apest ny. p. u. é.	9:30	9:45
1:47	10:30	é. Ruttká	i. 5:48	2:43	1:33	12:24	é. Zsolna	i. 3:46	3:20
—	5:45	Breslau	10:06	6:10	10:35	5:45	Breslau	10:06	6:10
—	11:12	Berlin (Fridrstr.)	4:39	11:31	5:25	11:12	Berlin (Fridrstr.)	4:39	11:31